

PROJEKTO APŽVALGA

EN4s

SPAUDIMO VEIKSMŲ ĮVAIROVĖ VYKDANT
TARPTAUTINĮ SKOLŲ IŠIEŠKOJIMĄ ES

Project EU-En4s - JUST-AG-2018/JUST-JCOO-AG-2018
Funded by the European Union's Justice Programme
(2014-2020)

BENDRO POBŪDŽIO INFORMACIJA

Iš daugelio kliūčių, su kuriomis susiduriama vykdant tarpvalstybinį skolų išieškojimą, bene aktualiausia yra pasitikėjimo stoka tarp skirtingų ES valstybių narių nacionalinių valdžios institucijų. Nacionalinės valdžios institucijos viešai abejoja kitų valstybių narių vykdomąja teise ir vertina ją su nepasitikėjimu. Problemą dar labiau gilina valstybių narių taikomų spaudimo veiksmų įvairovė, ypač jų struktūra ir poveikis. Projekto tikslas – išanalizuoti šiuos skirtumus ir spręsti įvardytas problemas, pirmiausia siekiant stiprinti savitarpio pasitikėjimą.

PAGRINDINIAI EU-EN4S PUNKTAI

- 1 Konsorciumą sudaro 15 partnerių iš ES valstybių narių ir 1 partneris iš šalies kandidatės.
- 2 Lyginamieji nacionalinių sprendimų, teisminių susitarimų ir notarinės formos dokumentų tyrimai.
- 3 Su tarptautiniu skolų išieškojimu civilinėse ir komercinėse bylose susijusios Europos teisinės bazės tyrimas.
- 4 Unikalios išvados, palengvinsiančios teismo sprendimų judėjimą ES.
- 5 IT priemonių integravimas, siekiant padėti dalyvaujančioms šalims geriau suprasti užsienio valstybių vykdomąją teisę.
- 6 Automatizuoto tarpvalstybinio skolų išieškojimo galimybė.

SPAUDIMO VEIKSMŲ ĮVAIROVĖ KAS TAI?

Skirtingose valstybėse narėse taikomi skirtingi spaudimo veiksmai. Jie skiriasi įvairiais aspektais, kaip antai pavadinimas, nutarimo pobūdis, struktūra ir poveikis.

ES teisė nėra suinteresuota skirtingų valstybių nacionalinių spaudimo veiksmų suderinimu, todėl nacionalinė teisė savarankiškai apibrėžia spaudimo veiksmų ypatybes.

LYGINAMOSIOS ANALIZĖS BŪDU BUS BANDOMA
NUSTATYTI TRIJŲ SKIRTINGŲ VYKDOMŲJŲ DOKU-
MENTŲ SKIRTUMUS IR PANAŠUMUS

TEISMO
SPRENDIMAI

TEISMINIAI
SUSITARIMAI

VYKDOMIEJI
NOTARINIAI
DOKUMENTAI

Partneriai pateikė nacionalinių vykdomųjų dokumentų pavyzdžių, taip pat praktinių ir teorinių įžvalgų į jų atitinkamoje valstybėje narėje taikomas procedūras. Jie analizuos ir nustatys ginčytinus klausimus, lyginant su užsienio valstybių vykdomąja teise. Partneriai sieks rasti šiuo metu ginčytinų ir dviprasmiškų problemų sprendimus, kad suteiktų šiam klausimui daugiau aiškumo ir sustiprintų valstybių narių savitarpio pasitikėjimą.

VYKDOMŲJŲ DOKUMENTŲ POVEIKIS

DAUGIABRIAUNĖ TEMA

Pagal „Briuselis Ia“ reglamentą, kilmės valstybėje narėje vykdytinas sprendimas taip pat turi būti vykdomas ir valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi.

Tyrimas pateiks išsamią „vykdymo užtikrinimo“ poveikio apžvalgą nacionaliniu ir lyginamuoju pagrindu. Svarbu smulkiau paaiškinti prielaidas, leidžiančias užtikrinti vykdymą, ir atsieti vykdymo užtikrinimą nuo sprendimo galutinumo (jei įmanoma). Šių dviejų aspektų tyrimai atitinkamų nacionalinių jurisdikcijų doktrinos dažnai yra marginalizuojami arba visiškai ignoruojami.

Ypatingas dėmesys skiriamas res judicata (galutinumo) poveikiui. Bus atliktas lyginamasis asmeninių ribų ir res judicata tikslų bei laiko dimensijų vertinimas, susietas su išsamia „ieškinio pagrindo“ sąvokos analize, kaip apibrėžiama nacionalinėje teisėje.

Lyginamosiose išvadose bus atsižvelgta į skirtingas res judicata traktuotes civilinės teisės, bendrosios teisės ir ES teisės sistemose. Surinkti duomenys taps puikiu pagrindu išvadoms tarpvalstybiniame kontekste.

Notarinių dokumentų vykdymas užtikrinamas laikantis griežtų esminių reikalavimų ir priklauso nuo griežtų formos taisyklių, kurios skirtingose valstybėse narėse gali būti labai įvairios.

STRUKTŪRINIAI SKIRTUMAI KUO JIE SVARBŪS?

Teisėjai ar vykdymą užtikrinantys pareigūnai gali susidurti su tam tikrais sunkumais, kai šalys bando užtikrinti užsienio valstybės vykdomojo dokumento vykdymą. Pavyzdžiui, gali būti sunku nustatyti rezoliucinę sprendimo dalį, jei rezoliucinė dalis nėra išdėstyta atskirai, o persipynusi su sprendimo motyvais, arba jei ieškinio specifikacija apskritai palikta vėlesniam (teismo) sprendimui.

Be to, palūkanų skaičiavimas dažnai gali būti sudėtingas, jei vykdomajame dokumente nenurodyta nei ieškinio trukmė, nei palūkanų norma.

Tinkamas kreditoriaus ir skolininko nustatymas, remiantis vykdomuoju dokumentu, tampa svarbus paveldėjimo atvejais, taip pat in rem sprendimų pasekmių atvejais.

Užsienio valstybių vykdomuose dokumentuose gali būti valstybei narei, į kurią kreipiamasi, nežinomų ypatybių ir vykdymo priemonių.

Sprendimo rezoliucinės dalies ir teisinio bei faktinio sprendimo motyvų pagrindo atskyrimas taip pat gali kelti problemų. Šis klausimas yra ypač svarbus uždraudžiant *revision au fond*.

TARPVALSTYBINIAME KONTEKSTE

Tiriamoji veikla apima daug neišspręstų problemų tarpvalstybiniame kontekste. Jos neapsiriboja vien pripažinimu ir vykdymu, bet yra susijusios ir su jurisdikcija.

Pradedant pamatinėmis „sprendimo“ ir „autentiško instrumento“ sąvokomis, projektu siekiama sukurti detalų nacionalinių sprendimų ir priemonių katalogą, kuris atitiktų europinius autonominius analogus.

Šiuo projektu siekiama paaiškinti apgaulingą „susijusių ieškinių“ sąvoką, kaip ji apibrėžiama „Briuselis Ia“ reglamente. Šalių patirtis ir teorinės pažiūros padės nustatyti tarpusavyje glaudžiai susijusias situacijas, dėl kurių atsiranda „nesuderinami“ sprendimai.

„Nesuderinamų“ sprendimų sąvoka taip pat bus nuodugniai išanalizuota, siekiant nustatyti tarptautinius lis pendens ir ne bis in idem.

Dar vienas susijęs šios problemos aspektas pasireiškia problemiškuose vadinamuosiuose „torpediniuose ieškiniuose“, kurie pagal „Briuselis Ia“ reglamentą vis dar yra galimi ir todėl nusipelno dėmesio.

Doktrininiai tyrimai suteiks vertingos informacijos apie teismo sprendimų poveikio išplėtimą (jų įgaliojimų aprėptį ir poveikį kitose nei kilmės valstybėse narėse).

Kalbant apie sprendimų vykdymą, projektas analizuos sąsajas ir galimus neatitikimus tarp pažymų dėl vykdymo ir vykdomųjų dokumentų. Jie gali sukelti itin daug keblumų ir paskatinti vykdomąją instituciją atkreipti dėmesį į vykdomąjį dokumentą, o ne į pažymą.

TEISMO NUTARIMŲ JUDĖJIMO

SKAITMENINIAME AMŽIUIJE SKATINIMAS

EU-En4s nesistengia likti skaitmeninio keliamų iššūkių ir suteikiamų galimybių nuošalyje. Sukurti du IT įrankiai, padėsiantys dalyviams vykdyti tarptautinį skolų išieškojimą.

1

„Enforcement Title Oracle“ prototipas. Interaktyvi priemonė, kurioje pateikiami dalyvaujančių valstybių narių sprendimai bei naudinga praktinė ir teorinė informacija apie jų struktūrą ir poveikį.

2

Automatizuoto skolų išieškojimo proceso perspektyvų tyrimas. Daugelyje valstybių narių jau taikoma vienokia ar kitokia elektroninė skolų išieškojimo procesų forma. Projekto metu bus surinktos šiuose procesuose naudojamos formos ir bandoma pademonstruoti jų naudą atskiruose etapuose.

ANKSTESNĖ VEIKLA

- ✓ įvadinis susitikimas Mariboro universitete (Slovėnija)
- ✓ ekspertų susitikimas Centrinio Lankašyro universitete (UCLan) (Kipras)
- ✓ nacionaliniai seminarai kiekvienoje dalyvaujančioje valstybėje narėje
- ✓ parengtas projekto klausimynas
- ✓ parengtos nacionalinės ataskaitos
- ✓ pirmoji tarptautinė konferencija Portorože (Slovėnija)

BŪSIMOS PROJEKTO VEIKLOS, APIE KURIAS REIKIA ŽINOTI

- ↗ antroji tarptautinė konferencija 2021 m.
- ↗ „Enforcement Title Oracle“ prototipas
- ↗ tarptautinis lyginamasis vertinimas
- ↗ galutinė ekspertų ataskaita

Tyrimui vadovauja Mariboro universiteto Teisės fakultetas ir jo Civilinės, lyginamosios ir tarptautinės privatinės teisės institutas, turintis didelę patirtį įgyvendinant panašius projektus tarpvalstybinio skolų išieškojimo srityje.

DAUGIAU INFORMACIJOS

 www.pf.um.si/en/acj/projects/pr09-eu-en4s/

 @EUN4s

 @En4sEu

PROJEKTO KOORDINATORĖ

prof. dr. Vesna Rijavec

@ vesna.rijavec@um.si

Teisės fakultetas, Mariboro universitetas

Civilinės, lyginamosios ir tarptautinės privatinės teisės institutas

 Mladinska ulica 9
2000 Mariboras
Slovėnija

NOTARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

 inštitutzapimerjalnopravo

 Maastricht University

UNIVERSITÄT GRAZ
UNIVERSITY OF GRAZ

MYKOLAS ROMERIS
UNIVERSITY

MUNI
FACULTY
OF LAW

UNIVERSIDADE
PORTUCALENSE

zagotovila z učinkorn

Faculty of Law

